

Spis treści

Wstęp	11
-------------	----

Rozdział 1

Grzeczność jako pojęcie/termin w polskich, francuskich i anglo-amerykańskich ujęciach badawczych	19
---	-----------

1.1. Grzeczność jako zjawisko, pojęcie, termin	20
--	----

1.2. Grzeczność w rozumieniu potocznym	22
--	----

1.3. Grzeczność w naukach o języku	28
--	----

1.3.1. Grzeczność (językowa) w badaniach anglo-amerykańskich ...	29
--	----

1.3.1.1. Grzeczność jako strategia unikania konfliktu dzięki przestrzeganiu maksym konwersacyjnych	30
--	----

1.3.1.2. Grzeczność jako strategia unikania konfliktu dzięki stosowaniu „technik twarzy”	33
--	----

1.3.1.3. Grzeczność jako przedmiot społecznej negocjacji ...	40
--	----

1.3.1.4. Grzeczność jako wyrażanie pozycji społecznej	45
---	----

1.3.2. Francuskie prace badawcze na temat grzeczności (językowej)	47
---	----

1.3.3. Polskie definicje grzeczności (językowej)	51
--	----

1.4. Modele grzeczności językowej a badanie form adresatywnych (bilans)	56
---	----

Rozdział 2

System adresatywny w języku polskim i francuskim	67
---	-----------

2.1. System adresatywny i formy adresatywne – język polski	69
--	----

2.1.1. Formy adresatywne – pojęcie, terminy i definicje	69
---	----

2.1.2. Klasyfikacje form adresatywnych – system adresatywny języka polskiego	71
--	----

2.1.3. Socjolingwistyczny podział systemów adresatywnych. Zaimki i tytuły	79
2.2. System adresatywny i formy adresatywne – język francuski	84
2.2.1. Formy adresatywne – pojęcie, terminy i definicje	84
2.2.2. Klasyfikacje form adresatywnych – system adresatywny języka francuskiego	88
2.2.3. Socjolingwistyczny podział systemów adresatywnych. Zaimkowe (PFA) i rzeczownikowe (NFA) formy adresatywne	92
2.2.3.1. Pronominalne (zaimkowe) formy adresatywne (PFA)	92
2.2.3.2. Nominalne (rzeczownikowe) formy adresatywne (NFA)	96
2.3. Porównanie FA w języku polskim i francuskim	107

Rozdział 3

Formy adresatywne w polskim i francuskim dyskursie polityczno-medialnym – norma językowa a praktyka	113
3.1. Od socjolingwistyki do analizy dyskursu	113
3.2. Dyskurs polityczno-medialny jako odmiana dyskursu	115
3.2.1. Francuska analiza dyskursu	117
3.2.1.1. Dyskurs jako tekst i kontekst	117
3.2.1.2. Dyskurs jako interakcja: współnadawcy, interdyskurs .	119
3.2.1.3. Dyskurs jako gatunek: metafory sceny i kontraktu ...	121
3.2.1.4. Dyskurs-w-interakcji według Catherine Kerbrat-Orecchioni	124
3.2.1.5. Dyskurs jako wywieranie wpływu według Ruth Amossy	126
3.2.1.6. Francuska analiza dyskursu, krytyczna analiza dyskursu, socjolingwistyka	127
3.2.2. Pojęcie dyskursu polityczno-medialnego	130
3.2.3. Dyskurs polityczny a język polityki	135
3.2.4. Cechy dyskursu polityczno-medialnego a użycie FA	137
3.3. Repertuar FA w polskim i francuskim dyskursie polityczno-medialnym	144
3.3.1. Interakcje między politykami	145
3.3.2. Interakcje między politykami a dziennikarzami	151
3.3.3. Interakcje między dziennikarzami	160
3.3.4. Interakcje między politykami i dziennikarzami a widzami/słuchaczami	163
3.4. Analiza FA jako narzędzie badania dyskursu (bilans)	167

Rozdział 4**Między TY a PAN/PANI. Regulowanie dystansu za pomocą form adresatywnych i jego znaczenie w dyskursie polityczno-medialnym** 173

4.1. Formy adresatywne jako wykładniki dystansu między rozmówcami .	174
4.1.1. Francuskie zaimkowe formy adresatywne TU i VOUS w perspektywie historycznej i we współczesnych użyciach	175
4.1.2. Polskie zaimkowe formy adresatywne TY i PAN/PANI w perspektywie historycznej i we współczesnych użyciach	177
4.1.3. Formy adresatywne przejściowe a skracanie dystansu w języku francuskim i polskim	180
4.2. Regulowanie dystansu za pomocą zaimków adresatywnych w polskim i francuskim dyskursie polityczno-medialnym	183
4.2.1. Od PAN/PANI do TY, od VOUS do TU – skracanie dystansu	183
4.2.1.1. Kontrolowane symetryczne użycie form bezdystansowych	184
4.2.1.1.1. Bezdystansowe FA jako środek ocieplania relacji dyplomatycznych	185
4.2.1.1.2. Bezdystansowe FA jako wyraz tożsamości politycznej	191
4.2.1.2. Kontrolowane asymetryczne użycie form bezdystansowych	193
4.2.1.3. (Pozornie) niekontrolowane użycie form bezdystansowych	195
4.2.2. Od TY do PAN/PANI, od TU do VOUS – wydłużanie dystansu	198
4.2.2.1. Sytuacyjne przejście od TY (TU) do PAN/PANI (VOUS)	199
4.2.2.2. Trwałe (?) przejście od TY (TU) do PAN/PANI (VOUS)	202
4.3. Podsumowanie	205

Rozdział 5**O męskiej kurtuazji à rebours. Formy adresatywne jako środek jawnej i ukrytej deprecjacji kobiet polityków** 209

5.1. Formy adresatywne jako środek deprecjacji	210
5.2. Deprecjonujące użycie żeńskich FA w dyskursie politycznym	213

5.2.1. Deprecjacja poprzez użycie żeńskiej formy nazwiska	213
5.2.2. Deprecjacja poprzez użycie imienia	218
5.3. Asymetria FA ze względu na płeć polityka w dyskursie medialnym prasowym	229
5.4. Podsumowanie	232

Rozdział 6

Formy adresatywne a wizerunek kobiety polityka – debata prezydencka między Nicolasem Sarkozym a Ségolène Royal w 2007 r. .

6.1. Telewizyjna debata prezydencka jako tworzenie (auto)wizerunku przez polityka	236
6.1.1. Wizerunek polityka w marketingu politycznym	238
6.1.2. Wizerunek polityka w analizie dyskursu	239
6.1.3. Debata przedwyborcza jako konfrontacja wizerunków kandydatów	241
6.2. Stosowanie form adresatywnych jako zabieg służący tworzeniu wizerunku własnego polityka i jego przeciwnika na przykładzie francuskiej debaty prezydenckiej z 2007 r.	244
6.2.1. Francuska debata prezydencka – jej kontekst i odbiór w ujęciach badawczych	245
6.2.2. Charakterystyka francuskiej debaty prezydenckiej jako wydarzenia medialnego	249
6.2.3. Repertuar form adresatywnych, ich częstotliwość i sposoby użycia we francuskiej debacie prezydenckiej a tworzenie wizerunku	251

Rozdział 7

Formy adresatywne jako środek retoryczny w polskich debatach przedwyborczych w latach 2005–2010 .....

7.1. Polskie telewizyjne debaty przedwyborcze z punktu widzenia analizy dyskursu	264
7.2. Debaty Lech Kaczyński – Donald Tusk w 2005 r.	271
7.3. Debata Jarosław Kaczyński – Donald Tusk w 2007 r.	283
7.4. Debaty Jarosław Kaczyński – Bronisław Komorowski w 2010 r. ...	292
7.5. Podsumowanie	299

Rozdział 8

PREZYDENT czy IMIĘ + NAZWISKO? O symbolicznym nadawaniu i pozbawianiu władzy za pomocą tytułów	303
8.1. <i>Jako prezydent będę...</i> – ubieganie się o władzę	305
8.2. <i>Prezydent elekt i ustępujący prezydent</i> – przekazywanie władzy	314
8.3. <i>P/rezydent</i> – władza zakwestionowana	316
Zakończenie	323
Bibliografia	329
Résumé	349